

مدیرکل شیلات لرستان، گفت: با بهره‌برداری از مجتمع‌های جدید آبی‌پروری، ۲۰ هزار تن به ظرفیت تولید استان دراین‌راباطه اضافه می‌شود. به گزارش اقتصادسراسرآمد، کپارش پیراوند در همایش استانی آبی‌پروری لرستان، اظهار داشت: این نشست باهدف ارتقای سطح دانش و اطلاعات آبی‌پروری در حوزه‌های بهداشت، کنترل بیماری‌ها و بهبود کیفیت خوراک آبی‌زان برگزار شد. وی افزود: یکی از مأموریت‌های اصلی سازمان شیلات، به‌روزرسانی دانش فنی فعالان این عرصه مطابق با علوم نوین است و برگزاری چنین همایش‌هایی گامی در راستای تحقق این هدف است.

مدیرکل شیلات لرستان با اشاره به وجود بیش از ۷۰۰مزرعه پرورش ماهی در استان، تصریح کرد: در این بخش به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بیش از ۲۰ هزار نفر اشتغال دارند که نشان‌دهنده ظرفیت بالای استان در حوزه آبی‌پروری است.

پیراوند از تولید سالانه بیش از ۴۲ هزار تن انواع آبی‌زان در استان خبر داد و گفت: پیش‌بینی می‌شود این میزان تا پایان سال جاری به ۴۵ هزار تن افزایش پیدا کند.

وی با تأکید بر پتانسیل‌های طبیعی استان از جمله رودخانه‌های متعدد، ابراز امیدواری کرد: با برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، می‌توان تولید آبی‌زان در لرستان را در سال‌های آینده به بیش از ۱۰۰ هزار تن رساند.

مدیرکل شیلات لرستان، عنوان کرد: با حمایت استانداز، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و نمایندگان مردم در مجلس، بهره‌برداری از مجتمع‌های جدید آبی‌پروری در دستور کار قرار دارد که می‌تواند بیش از ۲۰ هزار تن به ظرفیت تولید استان اضافه کند.

مشارکت ۱۲ درصدی صیادان گیلان در بازسازی ذخائر آبی‌زان دریای خزر

صیادان گیلانی در بازسازی ذخائر آبی‌زان دریای خزر، مشارکت ۱۲ درصدی داشتند که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از رشد چهار درصدی برخوردار است.از مشارکت ۱۲ درصدی صیادان گیلانی در بازسازی ذخائر آبی‌زان در دریای خزر خبر داد و گفت: سهم مشارکت صیادی در بازسازی ذخائر آبی‌زان دریای خزر امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد چهار درصدی داشته است.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، کوروش خلیلی افزود: استان گیلان ۴۷ شرکت پره صیادی دارد که از این تعداد ۳۰ شرکت در بازسازی ذخائر شرکت داشتند؛ امسال نزدیک به ۲۰ میلیون بچه ماهی در دریای خزر و یا رودخانه‌های نزدیک صیدگاه رهاسازی شده است.وی ادامه داد: شیلات گیلان از زمان آغاز برنامه رهاسازی بچه‌ماهیان استخوانی و غضروفی از خردادماه سال جاری تاکنون ۱۶۰ میلیون قطعه انواع بچه ماهی را در مقسب رودخانه‌های معین و محدوده‌های شرکت‌های پره صیادی استان رهاسازی کرده است.

مدیرکل شیلات گیلان تاکید کرد: ۸۸درصد رهاسازی‌های انجام شده توسط سه مرکز بازسازی ذخائر آبی‌زان شهید انصاری رشت، شهید دکتر بهشتی سکر و مرکز بازسازی ذخائر مرحوم دکتر یوسف پور سیاهکل انجام شده است. وی با بیان اینکه رهاسازی بچه‌ماهیان تاده نخست مهرماه در گیلان ادامه دارد، افزود: بیش از ۱۵۰ میلیون قطعه انواع بچه ماهیان استخوانی و غضروفی تاکنون در گیلان رهاسازی شده که این مقدار بیش از تعهدات شیلات گیلان در سال ۱۴۰۴ بوده است. خلیلی تصریح کرد: بیشترین سهم رهاسازی به ماهی سفید، کپور دریایی، سیم، سیاه کولی، شاه کولی و ماهیان غضروفی، قره برون و ازون برون تعلق دارد.

گیلان با سه مرکز بازسازی و حفاظت از ذخائر ماهیان استخوانی شهید انصاری، مرکز حفاظت از ذخائر ژنتیکی آبی‌زان شادروان دکتر یوسف پور (سیاهکل) و مرکز بازسازی و حفظ ذخائر ژنتیکی ماهیان خاوباری شهید دکتر بهشتی سد سنگر به ویژه در حوزه آب‌های جنوب دریای خزر مقام نخست را به خود اختصاص داده است و حدود ۹۰درصد رهاسازی بچه ماهیان در دریای خزر توسط مراکز بازسازی و حفاظت از ذخائر ماهیان گیلان انجام می‌شود.

گروه شیلات – محمدکیان اسماعیلی نژاد –

شیلات ایران با خطوط ساحلی طولانی (بیش از ۲۴۰۰کیلومتر در خزر و خلیج فارس –عمان) و اقلیم متنوع، بزرگ‌ترین قطب شیلاتی خاورمیانه است و سالانه رشد ۴درصدی تولید را تجربه می‌کند. این بخش بیش از ۱۵درصد پروتئین مصرفی جهان را تأمین می‌کند و در ایران، با بازدهی بالا در تولید پروتئین (با کم‌ترین مصرف آب نسبت به دامپروری)، نقش ستون فقرات امنیت غذایی را ایفا می‌کند. در چنین شرایطی و باوجود ظرفیت‌های متعدد در کشور، به باور کارشناسان صنعت شیلات ایران به عنوان یکی از ستون‌های اصلی اقتصاد آبی کشور، نقش کلیدی در تأمین پروتئین، ایجاد اشتغال و صادرات غیرنفتی ایفا می‌کند.

به گزارش اقتصاد سراسرآمد، با توجه به موقعیت جغرافیایی ایران که دسترسی به دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان را فراهم می‌آورد، توسعه زنجیره تأمین شیلات(از صید و پرورش تا فرآوری و صادرات) نه‌تنها به امنیت غذایی کمک می‌کند، بلکه پتانسیل تبدیل شدن به اقتصاد آبی را دارد. براساس گزارش‌های اخیر، ایران بزرگ‌ترین تولیدکننده شیلات در منطقه است و تمرکز بر آبی‌پروری پایدار، می‌تواند تولید را دوبرابر کند. همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر با تمرکز بر برنامه هفتم توسعه(۱۴۰۷–۱۴۳۰) شاهد تحولاتی اساسی بوده است. براساس گزارش‌های رسمی منتشرشده شیلات ایران با بیش از ۲۶۰هزار شاغل مستقیم و غیرمستقیم، ۲۰هزار شناور صیادی و ۵۰۰کارخانه فرآوری، نه‌تنها امنیت غذایی کشور را تقویت می‌کند، بلکه پتانسیل ارزآوری سالانه بیش از ۵۰۰میلیون دلاری را داراست. در حالی‌که تولید فعلی آبی‌زان حدود ۴۰۰میلیون تن است، هدف برنامه هفتم دستیابی به ۸۰۰میلیون تن تولید پایدار است که نیازمند توسعه زنجیره تأمین از صید و آبی‌پروری تا فرآوری و صادرات است. این حوزه اقتصادی از منظر اقتصادی، شیلات اشتغالزایی گسترده‌ای در مناطق محروم ساحلی ایجاد کرده و معیشت هزاران نفر را تأمین می‌کند. صادرات محصولات شیلاتی(مانند میگو و خاوبار) در سال۱۴۰۳به ۰۷هزار دلار رسید، در حالی‌که واردات تنها ۶۴۳هزار دلار بود که نشان‌دهنده پتانسیل مازاد صادراتی است. علاوه‌بر این، توسعه آبی‌پروری ارگانیک و استفاده از آب‌های شور/لب‌شور(که ۷۰درصد سطح زمین را پوشش می‌دهد)، فرصتی برای مقابله با کمبود زمین کشاورزی فراهم می‌کند و می‌تواند سهم شیلات در GDP کشاورزی را از ۱۰درصد فعلی به بیش از ۵درصدافزایش دهد. در برنامه هفتم توسعه، شیلات به عنوان کلید طلایی اقتصاد دریامحور معرفی شده و بر نقش آن در پداقتد غیرعامل و کاهش وابستگی به واردات تأکید شده است.

نگاهی به اولویت‌های توسعه زنجیره شیلات

سازمان شیلات ایران در چارچوب برنامه هفتم، ۱۸۴پروژه نیمه‌تمام را اولویت‌بندی کرده تا تولید ماهیان سردابی و گرمابی را ۳۰درصدافزایش دهد. بااین‌حال آنتپور که مسئولان سازمان شیلات اعلام کرده‌اند، اولویت‌های توسعه زنجیره شیلات ایران بر توسعه پایدار، آموزش آب نسبت به دامپروری)، نقش ستون فقرات امنیت غذایی را ایفا می‌کند. در چنین شرایطی و باوجود ظرفیت‌های متعدد در کشور، به باور کارشناسان صنعت شیلات ایران به عنوان یکی از ستون‌های اصلی اقتصاد آبی کشور، نقش کلیدی در تأمین پروتئین، ایجاد اشتغال و صادرات غیرنفتی ایفا می‌کند.

به گزارش اقتصاد سراسرآمد، با توجه به موقعیت جغرافیایی ایران که دسترسی به دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان را فراهم می‌آورد، توسعه زنجیره تأمین شیلات(از صید و پرورش تا فرآوری و صادرات) نه‌تنها به امنیت غذایی کمک می‌کند، بلکه پتانسیل تبدیل شدن به اقتصاد آبی را دارد. براساس گزارش‌های اخیر، ایران بزرگ‌ترین تولیدکننده شیلات در منطقه است و تمرکز بر آبی‌پروری پایدار، می‌تواند تولید را دوبرابر کند. همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر با تمرکز بر برنامه هفتم توسعه(۱۴۰۷–۱۴۳۰) شاهد تحولاتی اساسی بوده است. براساس گزارش‌های رسمی منتشرشده شیلات ایران با بیش از ۲۶۰هزار شاغل مستقیم و غیرمستقیم، ۲۰هزار شناور صیادی و ۵۰۰کارخانه فرآوری، نه‌تنها امنیت غذایی کشور را تقویت می‌کند، بلکه پتانسیل ارزآوری سالانه بیش از ۵۰۰میلیون دلاری را داراست. در حالی‌که تولید فعلی آبی‌زان حدود ۴۰۰میلیون تن است، هدف برنامه هفتم دستیابی به ۸۰۰میلیون تن تولید پایدار است که نیازمند توسعه زنجیره تأمین از صید و آبی‌پروری تا فرآوری و صادرات است. این حوزه اقتصادی از منظر اقتصادی، شیلات اشتغالزایی گسترده‌ای در مناطق محروم ساحلی ایجاد کرده و معیشت هزاران نفر را تأمین می‌کند. صادرات محصولات شیلاتی(مانند میگو و خاوبار) در سال۱۴۰۳به ۰۷هزار دلار رسید، در حالی‌که واردات تنها ۶۴۳هزار دلار بود که نشان‌دهنده پتانسیل مازاد صادراتی است. علاوه‌بر این، توسعه آبی‌پروری ارگانیک و استفاده از آب‌های شور/لب‌شور(که ۷۰درصد سطح زمین را پوشش می‌دهد)، فرصتی برای مقابله با کمبود زمین کشاورزی فراهم می‌کند و می‌تواند سهم شیلات در GDP کشاورزی را از ۱۰درصد فعلی به بیش از ۵درصدافزایش دهد. در برنامه هفتم توسعه، شیلات به عنوان کلید طلایی اقتصاد دریامحور معرفی شده و بر نقش آن در پداقتد غیرعامل و کاهش وابستگی به واردات تأکید شده است.

توسعه آموزش بهره‌برداران نیز برای مدیریت بیماری‌ها و سیستم‌های مدرن، همراه با تمرکز بر بازارهای صادراتی برای کاهش هزینه‌ها و افزایش توانمندی تولیدکنندگان از برنامه‌های سازمان است. همچنین با هدف پایداري و مدیریت منابع، اعمال سهمیه‌گذاری تطبیقی براساس ارزیابی جمعیت ماهیان، محدودیت‌های فصلی صید و حفاظت از مناطق حساس زیستی، برای جلوگیری از بیش‌صیدی است. بیمه صیادان و امنیت صید نیز به عنوان اولویت‌های حمایتی برجسته‌شده در سازمان شیلات است. همچنین تسهیل صدور مجوزها و سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوین مانند پرورش دریایی و ادغام با کشاورزی شورپسند، برای بهره‌برداری از زمین‌های شور و آب‌های محدود، از اقداماتی است که در دستور کار قرار دارد.

کارنامه عملکرد شیلات در دولت چهاردهم

دولت چهاردهم با تمرکز بر سیاست‌های جهش تولید و اقتصاد دانش‌بنیان، سازمان شیلات را به سمت تحقق اهداف برنامه هفتم توسعه سوق داده است. نشست‌های بررسی عملکرد استان‌ها در هم‌ماه نخست سال ۱۴۰۴ نشان‌دهنده پیشرفت‌های قابل توجهی در حوزه شیلات است. معاون وزیر جهادکشاورزی و رئیس سازمان شیلات ایران در نشست اخیر، بر تلاش‌های صورت‌گرفته برای تحقق اهداف تولیدی و امنیت غذایی تأکید و گزارش عملکرد استان‌های ساحلی مانند هرم‌گان، بوشهر و سیستان و بلوچستان را مثبت ارزیابی کرد. تولید آبی‌زان در این دوره با رشد ۱۵درصدی نسبت به سال قبل همراه بوده و تمرکز بر تجهیز یگان حفاظت دریایی و افزایش نسبت آبی‌پروری

«سراسرآمد» درباره اولویت‌های زنجیره شیلات کشور گزارش می‌دهد؛

«چشم‌انداز تحول شیلات» از امنیت غذایی تا صادرات غیر نفتی

از ۱.۲میلیون تن آبی‌زان، این بخش می‌تواند وابستگی به واردات را کاهش داده و امنیت غذایی را در برابر تحریم‌ها مقاوم سازد. در حوزه اشتغالزایی، شیلات با ایجاد مشاغل مستقیم و غیرمستقیم(حدود ۵۰۰هزار شغل فعلی و پتانسیل یکمیلیون شغل تا ۱۴۰۶)، به‌ویژه در مناطق روستایی، نقش کلیدی دارد. توسعه شهرک‌های شیلاتی می‌تواند بیکاری را در مناطق محروم جنوب کاهش داده و تعاون را تقویت کند. رونق اقتصاد ساحلی، به‌ویژه در مناطق محروم جنوب مانند سیستان و بلوچستان و هرم‌گان، از طریق گردشگری دریایی و صنایع جانبی شیلات محقق می‌شود. این بخش می‌تواند درآمدهای غیرنفتی را افزایش دهد و محرومیت‌زدایی را تسریع کند، با ایجاد مراکز تفریحی و ورزشی دریایی. در نهایت، شیلات پتانسیل ارزآوری عظیمی دارد؛ با هدف یکمیلیارد دلار صادرات تا پایان برنامه هفتم، می‌تواند سهم ایران از بازارهای جهانی را افزایش دهد و صادرات غیرنفتی را از ۵۰میلیارد دلار فعلی به سطوح بالاتر برساند. تمرکز بر محصولات با ارزش افزوده مانند خاوبار و میگو، رقابت‌پذیری را در برابر رقبای منطقه‌ای تقویت می‌کند.

بررسی گزارش‌های منتشرشده نشان‌دهنده این است که در ۶ماهه نخست ۱۴۰۴ توسعه شیلات در دولت چهاردهم شتاب بیشتری پیدا کرده است. به اعتقاد کارشناسان و فعالان حوزه شیلات، این پیشرفت‌ها با تمرکز بر زنجیره ارزش و اهداف برنامه هفتم صورت گرفته است. بااین‌حال، رفع موانع ساختاری و زیست‌محیطی ضروری است تا پتانسیل‌های شیلات به حداکثر برسد. این بخش نه‌تنها امنیت غذایی و اشتغال را تضمین می‌کند، بلکه با رونق جنوب محروم و ارزآوری، به تحقق اقتصادمقاومتی کمک شایانی خواهد کرد. سازمان شیلات با همکاری بخش خصوصی و بین‌المللی، می‌تواند ایران را به قطب شیلاتی منطقه تبدیل کند.

معاون زیست دریایی و تالاب‌های سازمان محیط زیست:

«تهدید محیط زیست دریا» تهدید اقتصاد دریامحور است

او یادآور شد که در دریای خزر نیز ورود فاضلاب‌های خانگی و صنعتی بدون تصفیه و سموم کشاورزی، فشار زیادی بر تنوع زیستی وارد کرده و کاهش ذخایر ارزشمند تاس‌ماهیان نمونه‌ای از پیامدهای مستقیم این روند است. معاون تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست به ارزش‌های اکولوژیک و تنوع زیستی دریاهای ایران اشاره کرد و گفت: آبنسنگ‌های مرجانی خلیج فارس و دریای عمان زیستگاه هزاران گونه محسوب می‌شوند و نقش کلیدی در تثبیت بستر دریا، حفاظت از خطوط ساحلی و تأمین معیشت جوامع محلی دارند.

وی ادامه داد: دریای خزر به عنوان بزرگ‌ترین پهنه بسته آبی جهان می‌زان گونه‌های شاخصی همچون فوک خزری است و مهاجرت پرندگان دریایی به تالاب‌های ساحلی ایران این اکوسیستم‌ها را به حلقه‌ای مهم در زنجیره جهانی تنوع زیستی بدل کرده است.

لاهیجان‌زاده تصریح کرد: صیانت از دریاها برای ایران که در آستانه توسعه اقتصادی مبتنی بر ظرفیت‌های دریایی و بندری قرار دارد، ضرورتی انکارناپذیر است.

وی تأکید کرد: سیاست‌های کلی توسعه دریامحور، مستلزم بهره‌برداری اقتصادی هم‌زمان با حفاظت از محیط زیست و تضمین حقوق نسل‌های آینده است و بدون مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی، امنیت غذایی و اقتصادی کشور با تهدید جدی روبه‌رو خواهد شد.

وی در پایان خاطر‌نشان کرد: اجرای طرح‌های پاش و بازسازی زیستگاه‌های حساس، مدیریت ذخایر شیلات، ایجاد مناطق حفاظت‌شده دریایی، تقویت همکاری‌های منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری در اقتصاد آبی و ارتقای آگاهی عمومی از جمله اقداماتی است که می‌تواند توسعه پایدار را تضمین کند

به صید(از ۶۰ به ۷۰درصد) مشهود است.

به اعتقاد برخی کارشناسان؛ چالش‌هایی مانند تحقیق و تفحص مجلس از عملکرد سازمان از سال ۱۳۹۰ تاکنون –که در اسفند ۱۴۰۳ تصویب شد– بر لزوم شفافیت بیشتر تأکید دارد. این اقدام که بخش عمده‌ای از تأمین امنیت غذایی را برعهده شیلات می‌داند، فرصتی برای اصلاحات ساختاری فراهم کرده است. در مجموع، عملکرد ۶ماهه نخست ۱۴۰۴ حاکی از حرکت رو به جلو با تأکید بر توسعه، آموزش و بازارمحوری است، هرچند رکود اقتصادی کلی کشور در بهار ۱۴۰۴ بر بخش‌های تولیدی تأثیر گذاشته است.

علی‌رغم پتانسیل‌های عظیم، توسعه شیلات با موانع ساختاری و زیست‌محیطی روبه‌روست. خرد بودن اقتصاد و کوچک بودن واحدهای تولیدی، فقدان استراتژی‌های بلندمدت و پراکندگی حکمرانی، از جمله چالش‌های اصلی هستند. کمبود سرمایه‌گذاری، به‌ویژه در بخش خصوصی(که بیش از ۸۵درصد سرمایه‌گذاری را برعهده دارد) و تغییرات اقلیمی مانند کاهش منابع آبی و خشک‌شدن تالاب‌ها، تولید را تهدید می‌کند. همچنین نبود زیرساخت‌های زنجیره سرد مدرن و حمل‌ونقل یخچالی، منجر به افت کیفیت صادرات و کاهش رقابت‌پذیری شده است. در استان‌های شمالی مانند گیلان، موانع گردشگری–شیلاتی مانند گره خوردن پروژه‌های عمرانی با مسائل فاضلاب، توسعه را کند کرده است. رفع این موانع نیازمند سرمایه‌گذاری دولتی و خصوصی، حکمرانی منسجم و سیاست‌های حمایتی است.

اهمیت اقتصادی واجتماعی شیلات

به باور کارشناسان، شیلات نه‌تنها ستون فقرات امنیت غذایی کشور است، بلکه ۲۰درصد پروتئین حیوانی جهانی را تأمین می‌کند و در ایران، منبع اصلی پروتئین و ارزانیمت برای اقشار کم‌درآمد است. با تولید فعلی بیش

اسیدی‌شدن اقیانوس‌ها و کاهش اکسیژن محلول روبه‌رو هستند. وی تأکید کرد: توسعه صنایع ساحلی، بنادر، پالایشگاه‌ها و میادین نفتی و گازی در خلیج فارس و دریای عمان فشار مضاعفی بر زیست‌بوم‌های شکننده وارد می‌کند. لاهیجان‌زاده همچنین کاهش سطح آب دریای خزر را یکی دیگر از تهدیدات جدی شمال کشور دانست که پیامدهای اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی گسترده‌ای

به همراه دارد.

وی در ادامه گفت: آلودگی‌های ناشی از فعالیت‌های انسانی یکی از اصلی‌ترین مشکلات دریاهای ایران است. خلیج فارس به دلیل بسته بودن نسبی و تبادل محدود آب، بسیار آسیب‌پذیر بوده و ورود آلاینده‌های نفتی، فاضلاب‌های شهری و صنعتی، پساب‌های کشاورزی و پسماندهای پلاستیکی تهدیدی جدی برای کیفیت آب و حیات موجودات دریایی محسوب می‌شود.